

31.12.2019

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul III 2019, date provizorii (comunicat de presă)

În primele nouă luni ale anului 2019, soldul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a înregistrat un deficit de 938,26 mil. USD (din care 377,48 mil. USD – în trimestrul III 2019), care s-a deteriorat cu 12,3 la sută comparativ cu cel consemnat în ianuarie-septembrie 2018. Raportat la PIB, deficitul contului curent a constituit 10,6 la sută (față de 10,0 la sută în primele nouă luni ale anului 2018). De obicei, principala contribuție negativă la evoluția contului curent o are dinamica balanței comerțului exterior cu bunuri, însă, în trimestrul III 2019, deteriorarea contului curent a avut alte două surse principale: majorarea însemnată a dividendelor plătite investitorilor străini direcți și evoluția negativă a balanței serviciilor.

Deficitul comerțului cu bunuri a constituit 2 449,29 mil. USD (din care 865,83 mil. USD – în trimestrul III 2019), aprofundându-se cu 2,8 la sută, deoarece importurile au crescut mai mult (+147,28 mil. USD) decât exporturile (+81,08 mil. USD), comparativ cu ianuarie-septembrie 2018.

Exportul de bunuri înregistrat în balanța de plăți (fără bunurile după/pentru prelucrare) a totalizat, în ianuarie-septembrie 2019, 1 501,74 mil. USD (+5,7 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2018). În pofida evoluției nefavorabile a prețurilor la bunurile exportate (-5,1 la sută, -4,3 la sută și -5,1 la sută în primele trei trimestre ale anului 2019, respectiv), valoarea exporturilor a crescut grație majorării volumelor fizice (+13,8 la sută, +3,1 la sută și +8,7 la sută, respectiv). Din punct de vedere geografic, exporturile de bunuri către piețele tradiționale – UE și CSI – s-au diminuat față de ianuarie-septembrie 2018 (-3,7 la sută și -1,6 la sută), în timp ce categoria „alte țări” a înregistrat o majorare semnificativă a exportului de bunuri (+49,1 la sută). Din punct de vedere compozițional, în exporturile de bunuri au predominat, ca de obicei, produsele agroalimentare (în creștere cu 4,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018), cu o pondere de 56,0 la sută din total.

Importul de bunuri înregistrat în balanța de plăți (fără bunurile după/pentru prelucrare) a constituit, în primele nouă luni ale anului 2019, 3 951,03 mil. USD (+3,9 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018). Importul de bunuri a continuat să crească, alimentat de sporirea formării brute de capital fix, care poate fi asociată cu reducerea presiunii fiscale. De asemenea, la majorarea importului a contribuit și creșterea consumului final al gospodăriilor casnice, determinată atât de creșterea veniturilor salariale și a remiterilor personale (deși creșterea remiterilor a fost modestă), cât și de majorarea substanțială a volumului de credite noi de consum acordate rezidenților de către băncile licențiate (+34,3 la sută comparativ cu primele nouă luni ale anului 2018). Cu toate că prețurile la bunurile importate au scăzut (-2,1 la sută, -3,4 la sută și -4,3 la sută în primele trei trimestre ale anului 2019, respectiv), valoarea importurilor a crescut ca rezultat al majorării volumelor fizice (+5,1 la sută, +6,0 la sută și +6,1 la sută, respectiv). În structura importurilor de bunuri au prevalat produsele minerale (în scădere cu 3,4 la sută comparativ cu primele nouă luni ale anului 2018), cu o pondere de 17,3 la sută.

Majorarea soldului pozitiv al balanței serviciilor cu 4,6 la sută până la 282,17 mil. USD (din care 87,77 mil. USD – în trimestrul III 2019) s-a datorat creșterii exporturilor cu 6,1 la sută, în raport cu ianuarie-septembrie 2018. În cadrul acestora, s-au majorat semnificativ exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime (+21,0 la sută) și de informatică (+29,3 la sută). (Trebuie de menționat, însă, că în trimestrul III 2019 exporturile de servicii de prelucrare a materiei prime au scăzut cu 14,2 la sută față de trimestrul III 2018, determinând diminuarea excedentului total al balanței serviciilor.) Concomitent, constatăm scăderea continuă (din 2013) și accentuată a exporturilor de servicii de telecomunicații (-30,2 la sută față de primele nouă luni ale anului 2018 și -31,8 la sută față de trimestrul III 2018). Importurile de servicii au crescut cu 6,6 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018. Sporirea importurilor de servicii a rezultat, preponderent, din creșterea importurilor de servicii de călătorii (+7,8 la sută) și de transport (+4,5 la sută).

Excedentul veniturilor primare a scăzut în ianuarie-septembrie 2019 cu 3,0 la sută față de perioada similară a anului precedent, până la 381,41 mil. USD (din care 103,53 mil. USD – în trimestrul III 2019). Deși remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți s-a majorat cu 3,6 la sută, până la nivelul de 714,51 mil. USD, creșterea substanțială a plăților sub formă de dividende achitate investitorilor străini direcți (+64,1 la sută față de primele nouă luni ale anului 2018) a determinat scăderea excedentului veniturilor primare.

Soldul pozitiv al veniturilor secundare a constituit 847,45 mil. USD (din care 297,05 mil. USD – în trimestrul III 2019), micșorându-se cu 4,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni s-au majorat cu 3,0 la sută și au constituit 686,75 mil. USD. După diminuarea înregistrată în prima jumătate a anului 2019, volumul asistenței tehnice și al granturilor primite din exterior de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale s-a majorat în trimestrul III 2019. Totuși, pentru primele trei trimestre ale anului 2019, acesta s-a redus cu 15,2 la sută comparativ cu ianuarie-septembrie 2018, până la nivelul de 95,81 mil. USD, influențând excedentul veniturilor secundare în sensul micșorării. De asemenea, la diminuarea excedentului a contribuit și creșterea cu 18,2 la sută a transferurilor personale de la rezidenți la nerezidenți (debit), care în primele nouă luni ale anului 2019 au constituit 69,64 mil. USD.

Remiterile personale totale (suma remunerării nete a salariaților, a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice) primite de rezidenții Republicii Moldova în primele nouă luni ale anului 2019 au constituit 1 330,15 mil. USD (+3,2 față de ianuarie-septembrie 2018), ceea ce reprezintă 15,1 la sută relativ la PIB (-0,4 p.p. față de ianuarie-septembrie 2018 din cauza PIB-ului în creștere). Majorarea remiterilor personale a fost determinată, preponderent, de creșterea fluxurilor din țările UE (+16,7 la sută față de perioada similară a anului precedent), dar și de majorarea remiterilor din alte țări (+0,4 la sută). Concomitent, fluxurile din CSI au înregistrat o scădere de 11,1 la sută față de primele nouă luni ale anului 2018.

Contul de capital a consemnat un sold negativ de 42,04 mil. USD (din care 17,28 mil. USD – în trimestrul III 2019), care s-a deteriorat cu 57,1 la sută față de ianuarie-septembrie 2018. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate de sectorul privat (53,78 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 11,76 mil. USD.

Suma soldurilor **contului curent și contului de capital** denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 980,30 mil. USD (11,1 la sută în raport cu PIB).

Contul financiar pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019 s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 008,93 mil. USD (din care 349,21 mil. USD – în trimestrul III 2019) ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 510,32 mil. USD generate de tranzacțiile efective, concomitent cu scăderea netă a activelor financiare externe ale rezidenților cu 498,61 mil. USD.

Pasivele s-au majorat, în special, datorită creșterii nete a angajamentelor sub formă de investiții directe cu 518,46 mil. USD (din care 101,20 mil. USD – în trimestrul III 2019), care pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019 au constituit 5,9 la sută relativ la PIB. Valoarea participațiilor la capital (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, în ianuarie-septembrie 2019, ca urmare a tranzacțiilor efective, cu 394,68 mil. USD; reinvestirea profiturilor a fost evaluată la 81,03 mil. USD, iar acumularea netă de datorii față de investitorii străini direcți – la 42,75 mil. USD.

O altă evoluție a fost reluarea creditării externe începând cu trimestrul II 2019, după suspendarea parțială a acesteia la începutul anului. Concomitent, rambursările de împrumuturi primite anterior au înregistrat valori echivalente cu tragerile noi, astfel încât impactul net al împrumuturilor externe a fost nesemnificativ. Astfel, în primele nouă luni ale anului 2019 au fost înregistrate trageri nete de împrumuturi externe în sumă de 1,53 mil. USD (trageri – 379,01 mil. USD, rambursări – 377,48 mil. USD). Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat în primele nouă luni ale anului 2019 împrumuturi externe noi în valoare de 107,80 mil. USD (din care 37,83 mil. USD – în trimestrul III 2019), creditorii fiind: Banca Europeană de Investiții – 48,75 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 27,51 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 11,03 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 9,91 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 4,92 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 3,59 mil. USD, Banca de

Dezvoltare a Consiliului Europei – 2,10 mil. USD. Rambursările efectuate de administrația publică în aceeași perioadă au constituit 109,81 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a primit de la FMI 18,48 mil. USD, dar a rambursat 44,80 mil. USD din împrumuturile contractate anterior. Băncile licențiate au efectuat rambursări nete în sumă de 35,72 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 65,58 mil. USD.

Concomitent, pasivele sub formă de numerar și depozite au înregistrat o diminuare netă cu 11,46 mil. USD, determinată de retragerile de mijloace de pe conturile nerezidenților deschise în băncile comerciale rezidente.

De asemenea, pasivele au scăzut cu 0,13 mil. USD pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019, ca urmare a stingerii nete de către rezidenți a angajamentelor sub formă de credite comerciale și avansuri primite anterior de la partenerii nerezidenți.

Diminuarea activelor financiare a fost determinată de scăderea netă a activelor sub formă de numerar și depozite cu 437,05 mil. USD (din care activele băncilor licențiate au crescut cu 43,56 mil. USD, iar activele altor sectoare s-au redus cu 480,61 mil. USD).

De asemenea, la diminuarea activelor financiare totale a contribuit scăderea netă a activelor oficiale de rezervă ale BNM cu 22,12 mil. USD (determinată de micșorarea lor cu 176,48 mil. USD în primul trimestru al anului 2019, ulterior fiind înregistrate creșteri).

Partenerii comerciali nerezidenți au efectuat achitări nete în valoare de 84,04 mil. USD la creditele comerciale și avansurile acordate anterior de către rezidenții moldoveni, diminuând astfel activele financiare externe.

Totodată, au crescut cu 33,31 mil. USD activele externe ale rezidenților sub formă de investiții directe, constituite, preponderent, din participațiile în capitalul întreprinderilor afiliate din străinătate. De asemenea, s-au majorat cu 4,44 mil. USD în valoare netă activele externe ale rezidenților sub formă de investiții de portofoliu, determinate de investițiile băncilor licențiate în titluri de creanță.

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 30.09.2019, a constituit -4 875,38 mil. USD, soldul debitor aprofundându-se față de sfârșitul anului 2018 cu 16,1 la sută.

Activele financiare externe au însumat 5 190,52 mil. USD, în scădere cu 6,4 la sută de la începutul anului, iar pasivele – 10 065,90 mil. USD, în creștere cu 3,3 la sută. Raportul dintre stocul activelor și pasivelor externe a constituit 51,6 la sută, fiind în descreștere cu 5,3 p.p. față de situația de la finele anului 2018.

În primele nouă luni ale anului 2019, stocul activelor oficiale de rezervă s-a diminuat cu 1,8 la sută comparativ cu stocul de la începutul anului, constituind 2 942,00 mil. USD la 30.09.2019. Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență: acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,4 luni de import mediu efectiv); acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 142,4 la sută); acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 85,6 la sută); acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 196,3 la sută).

Stocul angajamentelor sub formă de investiții directe a totalizat 4 672,83 mil. USD (în creștere cu 12,3 la sută de la începutul anului), reprezentând 46,4 la sută din totalul pasivelor externe.

Ponderea participațiilor și a acțiunilor fondurilor de investiții în stocul total de pasive sub formă de investiții directe a constituit 58,0 la sută, restul revenind instrumentelor de datorie. În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, investitorilor din țările membre ale UE le-a revenit ponderea majoritară de 86,0 la sută. Investitorii din țările CSI au deținut o pondere de 5,3 la sută din totalul capitalului propriu acumulat, iar cei din alte țări – 8,7 la sută.

Stocul pasivelor sub formă de împrumuturi (cu excepția celor intragrup) a scăzut cu 2,1 la sută față de 31.12.2018 și a constituit 3 345,09 mil. USD, ceea ce reprezintă 33,2 din totalul angajamentelor externe.

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a redus față de începutul anului cu 2,0 la sută și a înregistrat 7 316,99 mil.

USD la 30.09.2019, ceea ce constituie 61,9 la sută raportat la PIB (-3,3 p.p. față de 31.12.2018)

Datoria externă publică și public garantată a reprezentat 25,6 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1 872,70 mil. USD (-3,4 la sută de la începutul anului). Datoria externă privată negarantată s-a cifrat la 5 444,29 mil. USD, diminuându-se cu 1,5 la sută față de 31.12.2018.

Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (71,8 la sută), care a constituit 5 250,26 mil. USD la 30.09.2019, în scădere cu 0,9 la sută față de începutul anului. Datoria externă pe termen scurt s-a micșorat cu 4,7 la sută pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2019 și a constituit 2 066,73 mil. USD.

Mai multe detalii privind evoluția conturilor internaționale pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

- [Conturile internaționale ale Republicii Moldova pentru trimestrul III 2019 \(date provizorii\)](#) [1]

Seriile statistice în Baza de date interactivă:

- [Balanța de plăți](#) [2];
- [Poziția investițională internațională](#) [3];
- [Datoria externă](#) [4].

Vezi și

Tag-uri

[Balanța de Plăți](#) [5]

[Datoria Externă](#) [6]

[Poziția Investițională Internațională](#) [7]

[statistica](#) [8]

Sursa URL:

<http://www.bnm.md/ro/content/evolutia-conturilor-internationale-ale-republicii-moldova-trimestrul-iii-2019-date>

Legături conexe:

[1] <http://www.bnm.md/ro/content/conturile-internationale-ale-republicii-moldova-pentru-trimestrul-iii-2019-date-provizorii> [2] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml> [3] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml> [4] <http://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml> [5] [http://www.bnm.md/ro/search?hashtags\[0\]=Balanța de Plăți](http://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Balanța%20de%20Plăți) [6] [http://www.bnm.md/ro/search?hashtags\[0\]=Datoria Externă](http://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Datoria%20Externă) [7] [http://www.bnm.md/ro/search?hashtags\[0\]=Poziția Investițională Internațională](http://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Poziția%20Investițională%20Internațională) [8] [http://www.bnm.md/ro/search?hashtags\[0\]=statistica](http://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=statistica)